

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L I X.

„Gazeta“ iese în mă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la d. d. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Obstrucțiunea în camera din Viena.

Ceea ce se petrece de câțiva timp în Viena, în sinul parlamentului central de acolo, este mai mult decât o turburare, un conflict trecător, ca și multe alte conflicte produse în învălmășeala luptelor naționale. Este ceva, ce nu se poate defini numai cu câte-va cuvinte, cum ar fi de pildă când am vorbi de demonstrațiunile Germanilor din parlament, ori de un protest al lor, făcut pe calea în adevăr estremă și în sine, din punct de vedere parlamentar, condamnabilă a obstrucțiunii.

Este mai mult decât atât; este o încercare desperată, ce se face din sinul Nemților austriaci pentru a pune stavilă curentului înclinat spre federalism și favorabil Slavilor, ce prinde rădăcină tot mai afunde în mecanismul intern de stat al țerilor austriace.

Nu-i vorbă, sunt multe de spus și de observat asupra atitudinii Germanilor, ce se numesc adă progresiști, după ce politica lor suprematistă, poreclită liberală, a făcut în cursul timpului un desevirșit fiasco, mai ales în Boemia. În fond însă, ori ce om nepreocupat trebuie să recunoască, că lupta ce s'a început cu scandalurile obstrucționiste în parlament, este o luptă a Germanismului în contra Slavismului. Această s'a putut vedea destul de lămurit cu ocaziunea mișcării germane în contra ordonanțelor de limbă ale cabinetului Badeni, care au fost date în favoarea Cehilor din Boemia și Moravia.

Cum-că e vorba aici de-o încercare desperată a Germanilor spre a pune stavilă povoiului ceho-polon și „clerical“, se vede clar și limpede și din declarația, ce o fac Germanii obstrucționiști pe față, că scopul lor este a dovedi, că ori-ce lucrare legislativă e imposibilă, pe câtă vreme Germanilor li-se va denega dreptatea.

Ca să ne facem o idee de obstrucțiunea, ce o fac astăzi Germanii în parlament, pe lângă cele ce sunt cunoscute cetitorilor noștri vom spune numai, că alaltăieri camerei i-au trebuit peste șese ore pentru formalitatea primirii procesului verbal a ședinței premergătoare. Se n-țelege, că întreaga opoziția germană a luat cuvântul numai spre a lungi discușiunea și a face imposibilă continuarea lucrării parlamentului.

Este caracteristic, că în fața acestor apucături obstrucționiste, președintele camerei, ca să evite repetiția scenelor cu procesul verbal, n'a închis ședința, ci numai a înterupt-o până în altă zi, ca astfel să nu fiă necesar a se începe ședința erăși cu cetirea procesului verbal. Aceste aparițiuni dovedesc însă, că Germanii sunt foarte deciziși de-a face toate sforțările pentru a zădărnici lucrarea parlamentului și a se impune printr'asta, cum s'au fost impus odinioară și Cehii prin obstrucțiunea lor în dieta boemă.

„Obstrucțiunea“, dăce organul Germanilor liberali, „este împotrivirea Germanilor față cu calculatorii reci, cari au uitat, că și majoritățile se pot sdrobi de voința unui popor decis... Obstrucțiunea este de neînvinș, fiind-că înderătul minorității parlamentului stă un popor, care, sătul de atacurile continue, s'a recules spre a clarifica odată pentru toate timpurile cestiunea, decă poziția unei națiuni poate fi dependentă de majorități... Obstrucțiunea are scopul, de-a stabili și garanta, că cerțurii naționale nu mai este permis să fiă rezolvate pe cale unilaterală. Germanii nu vor ceda și nici că le este permis să cedeze. De aceea rezistența în contra obstrucțiunii lor nu va folosi nimic“.

Förte amăriți sunt Germanii liberali pe Poloni, prietenii lor de odinioară, pentru-că s'au aliat cu Cehii, inimizii Germanilor, și nu mai puțin pe conservativi clericali, cari deși Germani fac parte din acea majoritate, care este acuzată de Germani, că voesce să nimicescă drepturile naționale ale Germanilor, vrënd să decidă unilateral certa lor cu Cehii în Boemia și Moravia.

Obiectivul cel mai principal al acțiunii obstrucționiste germane sunt ordonanțele de limbă, a căror retragere voesc s'o stărțeze Germanii. De vor reuși, de nu, este o cestiune ce va avé s'o decidă viitorul.

Una însă se prevede cu siguranță de pe acum, că adecă o crisă nu va puté fi evitată și că în tot cazul se vor nasce complicațiuni prin împedecarea reînnoirii pactului în timpul prescriș și că astfel este amenințată cu stagnare întreaga mașinărie dualistică.

Din Bucovina.

Suceva, 27 Mai 1897.

(Răsboiul între vechii conservativi, Români tineri și baron Mustatza — Moriz Steckel.)

„Bukowinaer Post“, organul baronului Mustatza, în numărul din 23 Mai a. o. a declarat aderenților direcțiunei noue, așa numiților „români tineri“, răsboiul, contra așteptării tuturor. Pasul acesta neprecugetat a făcut o impresie penibilă în țără, stărind nedumerire în toate părțile; pentru urmări vor răspunde nenorocirii politicieni, cari stau în dosul fițiucei fanarioto-jidovesoi; noi il salutăm de altmintrelea cu bucurie, oferindu-se posibilitatea de-a lămuri cu francheță situația sub ochii publicului, care de sigur își va forma o judecată asupra lucrurilor pentru ținuta sa în viitor.

De și articolul de fond al fițiucei e oompus nelogic și plin de frase góle, el e interesant, prezentându-ne o iconă fidelă a sistemului vechi și a credeului politic al vechilor conservativi.

Decă punem în relief urbi et orbi starea adevărată a Românilor bucovineni, nu înfigem hangerul otrăvit în spatele fraților de un sânge și de un nēm, ci scoposim ameliorarea referințelor triste. De aceea escludem în discușiia personalități și pretindem din partea fițiucei bunăcuviință, decă doresce să ne precisiăm vederile.

Diferențele între vechii conservativi și tineri sunt prea mari, decă să fiă ușor de delăturat. Înșirăm numai unele exemple. Vechii conservativi propagă așa numitul „bucovinism“, cu alt cuvënt „cosmopolitismul“; ei sunt amicii țării și ai naționalităților. Bucovina e locuită, afară de Români, de Ruteni, Poloni, Jidani, Nemți, Lipoveni, Armeni, Țigani și Unguri. Decă Mustatza et consortes se jertfesc pentru toate naționalitățile țării, ce folos poté avé poporul român din activitatea vechilor conservativi, cari după afirmarea „fițiucei“ sunt și vor să rămână Români? Ba dăce ei, chiar au muncit onest în sudorea feții, aducënd jertfe însemnate pentru ridicarea naționalității române într'un timp, când numele de Român era urgisit. Dorim dovede. Care e timpul glorios? Al lui Alesani, séu poté al lui Pace? Cum au întrebuițat fericiții conservativi poziția favorabilă în dieta dela Pace încóce?

Bine au condus corabia națiunei, că astăzi ampoliații străini fac în țără cu Români ce vréu; acésta e trépta de influință la care sunt aduși Români de vechii conservativi? Fițiuca strigă, că tinerii afă ideia națională desteptată și nutrită. Dorim claritate; noi soim, că la ocuparea posturilor însemnate se regardau numai familianți, séu creaturi străine oportune intereselor casei, pe când tinerii români zelosi, talentați, dér naționali, din nenorocire nu de tagma vechilor conservativi, s'au calumniat și denunțat la autoritățile superioare ca *ultraiști*, *daco-romaniști*. Cu altă ocaziune îi vom înșira pe toți după nume; așa se nutresce ideia națională?

Alt punct de diferență e stabilirea unei armonii între interesele proprietarilor mari și ale țărănimei pe terenul economic. Noi vom să ridicăm poporul materialmente și spiritualmente, ca să dispună singur de destinele sale. Cei cu legea electorală? Vechii conservativi nu s'au interesat de acésta precum nici nu doresc dezvoltarea poporului, obținënd ca slugă credincioasă mandatele dietale din grația guvernului; tinerii tind a mărăgini ingerința guvernului, ca poporul luminat să-și alégă singur din voia liberă reprezentanții. Și ce atitudine observă vechii conservativi față de internatul român din Cernăuți? Totă țără e în agitare, numai vechii conservativi, cari asudă pentru interesele poporului, stau de-o parte; lițele străine însă se nutresc în țără din averea lor:

Decă aceste triste referințe ale națiunei revóltă simțul elementelor, a căror inimă bate puternic pentru salvarea poporului român, merită aceste elemente injurăturile fițiucei? Răspundă baronul Mustatza, cari sunt existențele catalinare, cari sunt ființele Bassermans, ce întoro lucrurile pe dos din cauza veleităților egoiste proprie pentru un folos efemer personal?

Póte capul Românilor tineri, deputatul Dr. George Popovici, nobilul deputat George baron Vasileco, genialul Dr. Aurel Onciul, agerul Dr. Iancu Flondor, energicul Dr. Fl. Lupu, profundul baron Constantin Hormuzachi, sdravênul luptaș Dr. N. Blându, scepticul baron Alexander Hormuzachi, popularul deputat Varteres Pruncu, aprigul naționalist Modest Grigorcea, neobositul deputat Dr. Ioan Zurcan, venerabilul proto-presviter Artemie Berar, firmul caracter Dr. E. Criclevici, invăpăiatul par. Zaharie Voronca, simpaticul par. Dihon, nefrântul

prof. Grigorie Halip, zelosul naționalist par. Victor Zaharoschi, sincerul naționalist par. George Sandru etc. etc. etc....? Acești au onórea de a fi numiți de fițiuca fanarioto-jidovescă existențe catalinare și ființe Bassermans?

Răspundă pitia! numescă! căci la din contră se adeveresce la adresa ei dicala nemțesoă: „Wie der Schelm ist, so denkt er“.

Baronul Mustatza înspăimântat de senioritatea, cu care se consolidează deja energicii aderenți ai curentului nou, în loc de înțelegere sémână singur discordie în rândurile române, sugerând publicului român frica de două tabere pentru a discredita aspirațiunile salutare. Spre liniștire și chiarificare declarăm, că între Români bucovineni nici când nu vor exista două partide, din simpla causă, că vechii conservativi nu mai sunt în stare a forma un partid.

Înzadar încercă decă fițiuca a-i calumniă pe tineri înaintea publicului; partidul român rămâne unitar, numai el trebuie regenerat; și acésta e posibil numai prin anele schimbări radicale la conducere.

Ce se atinge de foile locale „Bukowyna“ și „Bukowinaer Rundschau“, trebuie să mărturisim, că ele ne aduc de oamdată numai servicii, dovedind publicului, că baronul Mustatza nu e conducătorul partidului român; cu toate că-și arógă dreptul de a vorbi chier în momente vajnice în numele Românilor.

Mai există opinia că Românilor li-e de lipsă o fôie în limba germană, spre a comunica și altor cercuri aspirațiunile noastre; acésta nu o negăm. Este însă folosul ce-l trage națiunea română din fițiuca adecuat speselor? Precumpenesce binele séu dauna produsă de fițiuca „cosmopolită“?

Mai există și altă opinie interesantă: Politicianii conservativi prudenti susțin, că Români fără alianță nu se pot afirma în țără — Acésta e trist, dér adevărat. Spre scopul acesta întrebuițeză fițiuca nemțesoă. Unde-i însă alianța? Acea a Românilor cu rușii-vechi, cari jócă astăzi rolul pagoșilor? Baronul Mustatza ne-a înduşmănit numai cu toate partidele însemnate din țără.

Acésta e diplomația glorificată a vechilor conservatori. Aci e locul, în care îi întrebăm pe vechii conservativi, ce prevalea la făcarea condițiunilor de contractare, folosul națiunei române séu interesele proprie, au' au și au ei la toate contractările numai ridicarea poporului român în vedere?

Starea actuală ne mărturisesc contrariul.

Depărțându-se de trupină acești diplomați nefericiți au îmbrățișat „cosmopolitismul“, care se sugeră chiar astăzi într'un mod atât de mărsav abonenților fițiucei fanarioto-jidovesoi, care are de țintă mēnținerea la putere a vechilor conservativi și sporirea gheșeftului lui Moriz Steckel; așa se promovează interesele române — nach bestem Wissen und Gewissen — de un parasit, care poșede aroganța de a se impune cu sîla poporului român, și imperținența de a-se declara de un organ onest și sincer al totalității populațiunei din țără, buciunând vocațiunea internă, de a-se lupta pentru conviețuirea pacinică a tuturor naționalităților, cu toate mijlocele ce-i stau la dispoziție.

Frase góle și injurături nu ajută astăzi în politică; vom precisa decă chiar principiile și scopul direcțiunei noue.

sunt singure, cari dau câștiguri în bani gata. Care va avea noroc să câștige, nu i se poate întempla, ca la alte loterii private, în loc de bani să primească un obiect de bijuterii, sau altoeva de valoare problematică. Pentru plata exactă a câștigurilor garantează statul.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma A. MOLL, liberantului curții c. și r. din Viena Tuchlauben Nr. 9 își recomandă amatorilor de fotografare, articolele sale necesare pentru a fotografia. La cerere trimite liste ilustrate conținând prețurile.

Curțile cu jurați și Sași. Proiectul despre curțile cu jurați, care se debate tocmai acum în dieta ungurească i-a pus și pe Sașii guvernamentali în mare îngrijire. Ved și ei că acest proiect de lege este o prospătă lovitură contra naționalităților nemaghiare și a limbei lor.

„Sieb. d. Tageblatt“ de ieri aduce știri, că Sașii guvernamentali iau și ei poziția *contra acestui proiect*. În 25 Maiu n. s'a ținut în Sibiu o întrunire a comitetului districtual al cercurilor electorale Sibieni, care luând în serioasă compunere pericolul ce-l învâlvă numitul proiect pentru „libertatea și îndreptățirea“ naționalităților, a luat o rezoluțiune, prin care enunță, că deputații sași, cari stau pe baza programului popular săseso, *nu pot să voteze pentru acest proiect*. Rezoluțiunea e motivată cu punctul 4 din acest program, prin care se cere combaterea ori-cărei restricțiuni a „libertății și îndreptății“, ce compete naționalităților.

Pacea éráși amenințată.

Pacea între Grecia și Turcia nu s'a încheiat încă, ba din toate semnele, ce se arată, e foarte puțină speranță de a se încheia curând. Se pare, că Turcia n'are gând serios de-a primi bazele principiare stabilite de puteri și comunicate ei prin răspunsul ambasadurilor din Constantinopol, de care am făcut amintire în numărul nostru de ieri.

Din potrivă, Turcia își continuă mereu înarmările, și în credința, că va pute din nou să provoace izbucnirea ostilităților, a însărcinat pe Edhem-pașă să trageze direct cu Grecia. Ne este cunoscut și aceea, că guvernul grecesc n'a voit să primească această recomandăție, ci încredințându-și sorțea și ocrotirea intereselor sale puterilor, așteptă mântuirea dela buna chibzuință a acestora, rugându-le tot-odată să grăbescă cu tratările, ca nu cum-va Turcii setoși de victorii să începă éráși a se juca de-a răboiul.

Se nasce acum întrebarea, dacă va succede puterilor a îndupleca pe

Turcia la o pace în sensul vederilor exprimate de ele? Pórtă încă n'a răspuns până acum notei ambasadurilor, ba în loc de răspuns, ea călcând armistițiul, face ceea-ce au făcut la început Grecii: trimite armate neregulate pe teritor grecesc, cu scopul perfid, de-a provoca éráși turburări. Ba o fóia din Constantinopol afirmă, că armatele turcesci au ocupat la vechia graniță astfel de puncte strategice, cari la cas de continuarea răboiului, le ușurază în mod vedit ocuparea orașului Lamia și încunjurarea armatei grecesci dela Termopile. Și din contră trupele grecesci dela Lamia se află într'o stare atât dn ticălosă, încât soldații desertază mereu fugind acasă. Mai adauge la toate acestea demonstrațiunile din Atena îndreptate contra principelui moștenitor Constantin și a dinastiei, și vei vedé icóna tristă a stărilor grecesci.

Atitudinea puterilor față cu diferendul acut dintre Grecia și Turcia încă este de natură a descuraja pe Greci. Faptul, că Sultanul s'a adresat în timpul din urmă împératului Wilhelm cerându-i statul și protecția, dovedesce în mod neîndoios, că Germania nu se pórtă de loc cu simpatia față de cauza elină, ba din contră, influenței ei hotăritoare au de-a mulțami Grecii în mare parte înstrăinarea puterilor de cătră ei, ér pe de altă parte încurajarea Turcilor prin atitudinea dușmănosă chiar a cător-va dintre ele față de Grecia.

Numai astfel se póte explica alipirea obstinată a Sultanului la condițiunea *desființării capitulațiilor* pentru supușii Greci ai imperiului otoman. Germaniei i-ar conveni această măsură, căci i-ar plăcé să vadă pe Greci isgoniți din piețele comerțului Oriental, ca să le ocupe ea locul. Tot din acest punct de vedere Germania a făcut tot ce i-a stat în putință, ca Turcia, în decursul răboiului, să espulzeze pe supușii Greci. Dér planul acesta — pe cum știut este — n'a reușit, fiind-că ambasadurul francez a protestat la Pórtă contra acestei măsurii arbitrare, făcându-o să amâne executarea acestui ordin până la 25 Maiu, — când deja răboiul era terminat.

Atitudinea nesinceră a Germaniei a iritat și pe Englezii ale căror foi resping unanim condițiunea Turciei privitoare la desființarea capitulațiilor, și cer, ca flota engleză să blocheze *Volo și Salonichi*.

Astfel se prezintă situația în ajunul încheierii păcii.

Că mitr. Șulutiú i-a dat 100 fl. spese de călătorie, e adevărat; i-a dat nu numai d-lui Axentie, ci și altora, cari i-au cerut. I-a dat d-lui Axentie și cu alte ocaziuni, anume când a călătorit la Viena 100 fl. Peste tot mitr. Șulutiú avea să și bage mâna adese și afund în pungă, mai ales când călătoriau deputații în cauză națională la Viena.

Am vorbit la acest loc și despre pasagiul din broșura d-lui Axentie, anume din motiv, ca nu care cumva să vină mai târziu vre-un „binevoitor“ al metropolitului Șulutiú și să facă capital dintr'o frasă, despre care însuși d-l Axentie la pag. 73 dăce: „Dacă greșesio, rog pe Dumnezeu să mă ierte“.

Scopul scrierii mele nu e d'a mă ocupa, cu atât mai puțin, d'a combate broșura d-lui Axentie, ci scrierea mea este îndreptată în contra neadevărurilor cuprinse în „istoria“ d-lui Úrmösy privitoare la persoana metropolitului Șulutiú și la persoana mea.

Aici e locul să observ că, deși guvernatorul principele Schwarzenberg, prin apelu lui sên din 26 Iulie, provocase nobilimea maghiară, ca în 2 August să se prezenteze

la Clușiu în număr cât se póte de mare spre a-și aduce omagiile Monarchului, nobilimea a strălucit prin absența sa.

Éta ce dăce d-nul Úrmösy la pagina 101:

„Aparatul oficioș toté le-a pus în mișcare, ca să fă primirea cât se póte de strălucită, căci rezultatul călătoriei stérna de acolo, ce ținută va arăta capitala. Marea mulțime a polițiștilor, îmbrăcați în civil, strigau cu gura plină „să trăiescă suita împératăscă“, care mai mult fugea, decât mergea, în frunte cu arhiducele Albrecht. La capul cetății totți, împreună cu împératul, s'au suit călare și astfel au mers în galop până la biserică din piață, se temeau a merge în pas; stradele erau ocupate de tabéra funcționarilor, cari au fost comandați acolo, împreună cu tinerimea celor trei institute scolare. Nici oea mai mică urmă de însuflețire nu se vedea, și a fost o idee înțeleptă a îmbrăca pe polițiști în haine civile, cel puțin s'a aușit și „éljen“, când au intrat. Séra a fost reprezentația festivă în teatru. Aristocrația — clasa proprietarilor — burgesia mai independentă, s'a depártat din cetate, ca să póta scăpa dinaintea audienței oficioșe. Deputațiunea bur-

Din Viena se telegrafiază cu data de 26 Maiu următorele:

„Anglia a declarat, că părăsesce concertul european, dacă Turcia va continua să ocupe Tesalia drept garanță a indemnizării de răboi.“

Guvernul grecesc a hotărît să facă un împrumut național de 20 milioane drachme.

Dare de sémă și mulțămítă publică.

Listele contribuțiilor pentru fondul „Reuniunii Femellor Române“ din comitatul Hunedórei.

(Urmare).

Pe lista Nr. 89 a contribuit d-l George Lazar avocat în Vinga 10 fl.

Pe lista Nr. 156 (colectantă d-ra Elena Petrașcu, Sibiu): Elena Petrașcu 10 fl., Excelența Sa Metropolitul Miron Romanul, Iulius Schaeffer câte 5 fl., Dr. Octavian Russu, A. Lebu câte 3 fl., Dr. O. Diaconovich. I. Russu, Sabina Brote câte 2 fl., Maria Cioban 1 fl. 20 cr., N. N., N. Cristea, C. Boiu, Corneliu Aiser, Popescu, Leitiția Bologa, Dr. Amos Frâncu, Elena Lucașia, Constanța Balint, I. Petrașcu, Nic. Togan, A. Henzel câte 1 fl., la olaltă 45 fl. 20 cr.

Pe lista Nr. 152 (colectantă d-na Regina Dragomir, Gurasada): Regina Dragomir, Aurelia Luch câte 1 fl., Emilia Iacob, Valeria Luch, Ioanichiu Luch, Ioan Olariu, Matilda Olariu. Arința Stanca, I. Valeriu Iacob, Longin Popa, Dragomir Mihăilă câte 50 cr., Romul Iacob, N. N. câte 30 cr., Petru Iujan, Haida Iuon câte 20 cr., la olaltă 7 fl. 50 cr.

Pe lista Nr. 71 (colectantă d-na Cornelia Hângănuțiu (în Borgo-Prund): Cornelia Hângănuțiu 2 fl., Raveoa Monda, Maria Candale câte 1 fl., Wil. Liebermann, Lucreția Suceava, Maria Bosga, Maria Vlad, Rebi Daibucat câte 50 cr., la olaltă 6 fl. 50 cr.

Pe lista Nr. 128 (colectantă d-na Ana Filip în Abrud): Ana Filip 5 fl. 50 cr., Auraria 5 fl., Elvira Pop, Silvia Cirlea câte 3 fl., Candin David, Alex. Macaveiu, Dr. Bonfiniu, Cornelia Danciu câte 2 fl., Sofia Chirtop 1 fl. 50 cr., Aurelia Popa, Maria David, Aviron Macaveiu, Silviu Lazar, Silvia Popoviciu, Elena Barițiu, Ludmila Dreia, Ana Lobontiu, Ana Ada, Teofil Faur, Samuil David câte 1 fl., Elena Macaveiu, I. Macaveiu, Sofia Thiulescu, Marița Steavu, Ana Steavu, Lucreția Adamoviciu câte 50 cr., la olaltă 40 fl.

(Va urma.)

Literatură.

În editura „Tipografie“, societate pe acțiuni în Sibiu, a apărut: Reprivire, primul articol din scrierile publicate de celebrul filosof german Max Nordau, sub titlul: „Paradoxe sociologice“. Traducere de Rosmarin. Prețul 20.

În „Tipografia diecesană“ din Caransebeș au apărut următorele cărți:

Religiunea în școlă populară — îndigetarî metodice, de Dr. Petru Barbu. Format mare 8° de 62 pag. Prețul 30 cr.

Datorițele vieții religioșe-morale ale creștinului drept-credincios. Acesta este o mică cărțișcă, de 16 pag. în format fórté mic. Contine câteva rugăciuni. E potrivită a se da ca premii școlariilor începători, procurând mai multe exemplare de-odată, căci altfel nu se rentează. Prețul unui exemplar 5 cr.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 27 Maiu. Ambasadorii din Constantinopol au discutat asupra despăgubirei, ce ar fi să dea Grecia Turciei. O parte dintre ei au fost pentru suma de 5 milioane lire, alta pentru 8 milioane lire. Proiectul de a se înființa o datorie publică sub administrația internațională a Europei, a întâmpinat rezistență din partea Rusiei. În schimb însă ambasadorul rus Nelidov a făcut propunerea, ca Rusia să ia pe séma sa despăgubirea, ce are s'o plătescă Grecia și să scadă această sumă din datoria, pe care trebuie să i-o plătescă Pórtă. În acest cas Rusia încă își va da consimțământul la înființarea unei datorii publice.

Lamia, 27 Maiu. Mai multe sute de Ghîrgizii au violat zona neutră. Gendarmeria grecescă i-a pus pe fugă. Principele moștenitor a protestat în mod energic contra acestei călcări a armistițiului.

DIVERSE.

Orașul cel mai plin de fum din totă lumea e de sigur orașul engles Sheffield, al cărui aer vecinic întunecat a ajuns proverbial în Anglia. Un medic însărcinat cu o anchetă de igienă publică a înaintat serviciului sanitar al orașului un raport fórté interesant. În Sheffield se consumă de an 1500.000 de tone de cărbuni pe o suprafață de 75 km. p. Cărbunii conțin pucioasă, care la arderea cărbunilor se ridică în atmosferă și aci dând de umezélă se preface în acid sulfuric, pe care plóia îl trimite ér la pământ. În fiecare an 37.500 tone de acid sulfuric cad astfel pe suprafața orașului, ceea ce face 500 tone de km. pătrat. În Londra se consumă tot atâția cărbuni pe o suprafață aprópe de opt ori mai mare decât în Sheffield. În Londra cad pe an 56 de tone de acid sulfuric pe fiă-care km. pătrat. Preocum vedem Londra, care nu e un oraș renumit prin condițiunile sale igienice, este încă un rai în comparație cu Sheffield.

Glumă. *Asigurat*. Tatăl (cătră pețitorul ficei sale): E drept, că fiică-mea încă nu scie fierbe, dér în schimb are diploma de medic și dacă d-tale îți strică stomacul cu bucatele, fi sigur, că ea te va vindeca.

Leac bun. — Cum se face prietine, oă soția ta, care până acum vorbea așa de multe, acum de-odată a devenit atât de tăcută? — I-am cetit, frate, un discours al unui filosof renumit, în care el constată, că bătrâneța face pe om guraliv.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Pentru fumătorii de țigări!

CLUB

este cea mai curată, subțire și totuși tare Hărtia de țigări, fără glicerina.

Patent 3 cr., Club-Exquisit 2 și 10 cr.

Se află și tuburi de țigări din hărtia CLUB.

Vândare en gros la Iulius Müller Nachfolger, Brașov.

(12)

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Maiu 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.80
Renta de corone ung. 4%	99.84
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	123.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.60
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.50
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ang. cu premii	153.75
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	141.75
Renta de hartie austr.	101.95
Renta de argint austr.	101.95
Renta de aur austr.	122.95
Losuri din 1860	145.—
Actii de-ale Banței austro-ungar.	955.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	397.60
Actii de-ale Banței austr. de credit.	365.25

Napoleonori	9.52
Marcii imperiale germane	58.60
London vista	119.50
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corone austr. 4%	100.85
Note italiene.	45.35

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Maiu 1897.

Bancnote rom. Cump.	9.45	Vend.	9.47
Argint român. Cump.	9.43	Vend.	9.45
Napoleon-d'orf. C mp.	9.50	Vend.	9.52
Galbeni Cump.	5.55	Vend.	5.60
Ruble Rusesci Cump.	126.—	Vend.	—
Marcii germane Cump.	58.50	Vend.	—
Lire turcesci Cump.	10.60	Vend.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vend.	101.75

Loteria de clasă reg. ung. concesionată.

Representanța principală a loteriei de clasă reg. ung. a luat'o

cassa de bancă din loc a

Jakob L. Adler și Frați.

Pentru înființarea de vânzări mici este a se adresa tot aci, până în 15 Iunie a. c.

1777,4—8

Tramwayul din Brașov.

(Mersul trenurilor dela 1 Maiu.) — Dela 1 Maiu st. n. s'au mărit și modificat comunicarea trenurilor tramwayului din Brașov in modul următor:

PLECAREA TRENURILOR:

Din piața la gara Bartolomeiu pleacă trenurile la: 6 ore 54 min. dim. — 8 ore 31 min. dim. — 9 ore 50 min. a. m. — 11 ore 4 min. a. m. — 12 ore 1 min. a. m. — 12 ore 35 min. — 2 ore 43 min. d. a. — 4 ore 14 min. d. a. — 5 ore 29 min. d. a. — 7 ore 33 min. sera și la 9 ore sera, pleacă apoi dela capul promenăzii (Rudolfsring) ultimul tren la 10 o. 45 m. sera.

In Dumineca și sârbători mai pleacă un tren dela capul promenăzii la gara Bartolomeiu la 9 ore și 53 min.

Din piața la gara Brașov pleacă trenuri la: 3 ore 28 min. dim. (acest tren pornesc dela capul promenadei „Rudolfsring“, cele următoare pornesc din piața); 7 ore 31 min. dim.; — 7 ore 51 min. dim. — 8 ore 51 min. dim. — 10 ore 23 min. a. m. — 1 ora 38 min. d. a. — 4 ore 52 min. d. a. — 6 ore 37 min. sera. — 8 ore 41 min. sera și 9 ore 33 min. sera.

Din piața până la Satulung (Săcele) pleacă trenuri la 7 ore 14 min. dim. — la 9 ore 34 min. dim. — la 2 ore p. m. — la 5 ore 53 min. sera — la 8 ore 6 min. sera (trenul acesta din urmă pornesc numai din gara dela promenadă.)

Nu mai până la Nou-Dêrste pleacă următoarele trenuri. Din piața: la 12 ore 18 min. p. m. — la 2 ore 41 min. p. m. — la 3 ore 55 min. p. m. — la 5 ore 10 min. sera. Dela promenadă: la 6 ore 54 min. sera.

In Dumineci și sârbători mai pleacă următoarele trenuri dela promenadă până la Nou-Dêrste: la 12 ore 35 min. p. m. — la 3 ore 22 min. p. m. — la 7 ore 24 min. sera.

SOSIREA TRENURILOR:

Dela gara Bartolomeiu in piața sosesc trenurile la: 3 ore 48 min. dim. (se opresce la capul promenăzii) 6 ore 51 min. dim.; 7 ore 48 min. dim.; 9 ore 31 min. a. m.; 10 ore 59 min. a. m.; 11 ore 58 min. a. m. 1 ora 35 min. p. m.; 2 ore 36 min. p. m.; 3 ore 41 min. p. m.; 5 ore 6 min. p. mer.; 6 ore 34 min. sera.; 8 ore 39 min. sera.

In Dumineci și sârbători sosesc un tren la 12 ore 35 min. p. m.

Dela gara Brașov in piața sosesc trenurile la: 4 ore 26 min. dim. și la 5 ore 23 min. dim.; 8 ore 28 min. dim.; 8 ore 48 min. dim.; 10 ore 18 min. a. m.; 12 ore 32 min. p. m.; 2 ore 40 min. p. m.; 5 ore 50 min. p. m. 7 ore 30 min. sera și 9 ore 30 min. sera. Cel din urmă tren sosesc la 10 ore 45 min. sera (se opresce la promenadă).

Dela Satulung in piața sosesc trenurile la: 7 ore 11 min. dim.; 9 ore 47 min. dim.; 12 ore 15 min. p. m.; 4 ore 50 min. p. m.; 8 ore 57 min. sera.

Nu mai dela Dêrste in piața sosesc trenurile la 1 ora 51 min. p. m.; 4 ore 11 min. p. m.; 6 ore 40 min. sera (se opresce la promenadă) și 8 ore 3 min. sera (se opresce la promenadă.)

In Dumineci și sârbători sosesc dela Dêrste încă 3 trenuri: la 2 ore 48 min. p. m.; la 5 ore 59 min. p. m. și la 9 ore 50 min sera (tote trei se opresc la promenadă).

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pantece, in contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a. Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de recelă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)

La întrebuițarea zilnică, cu deosebire importantă pentru copii de orf-ce etate și adulți, asigură această apă de gură conservarea sănătoșă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și F. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală.

La deposite se se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite in Brașov: la d-nii farmaciștii Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellmen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1897.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul accelerat (peste Arad) sosesc la 5 ore 7 min. dimineța.
- II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 o. 9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. sera (acesta dela Budapesta până la Clușiu e tren de persoane, ăr dela Clușiu până aici tren mixt)*).

Dela București la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 7 ore 8 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. sera.
- V. Trenul accel. la 10 ore 19 min. sera.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura in St.-Georgi cu Ciuc-Szerda).
- II. Trenul de persoane la 1 ora 51 m. p. m. (dela prima Iulie pân' la 31 August va avé și acest tren legătura cu St.-Georgi cu Tușnadul).
- III. Trenul mixt, la 7 ore 3 min. sera, (are legătura cu Ciuc-Szereda).

Dela Zêrnesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt 6 ore 24 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 ora 4 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 8 ore 6 min. sera.

Dela Sinaia la Brașov**):

Trenul de persoane la 7 ore 40 min. dim.

Plecarea trenurilor din Brașov:

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța (acest tren merge până la Clușiu ca tren mixt, ăr de acolo mai departe ca tren de persoane).
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 o. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. sera.
- IV. Tr. accel. (peste Arad) la 10 ore 26 min. sera.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul accelerat (ce vine dela Arad) la 5 ore 14 min. dim.
- III. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- IV. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia-Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura cu Tușnad-Ciuc-Szereda).
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 2 ore 55 m. p. m. (are legătura cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.
- III. Tren mixt la 9 ore 15 min. sera.

Dela Brașov la Sinaia**):

Trenul de persoane la 6 ore 40 min. sera.

*) V. Un alt tren mixt, care circulă numai Vinerea dela Augustin (Agostonfalva) la 7 ore 4 min. dimineța.

**) Acest tren începând circulația dela prima Iulie in fiă-care Duminecă și sârbătorea precum și in fiă-care Joi.

ABONAMENTE

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

- Pe trei luni . . . . . 3 fl. —
- Pe șese luni . . . . . 6 fl. —
- Pe un an . . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

- Pe trei luni . . . . . 10 fr.
- Pe șese luni . . . . . 20 fr.
- Pe un an . . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

- Pe an . . . . . 2 fl. —
- Pe șese luni . . . . . 1 fl. —
- Pe trei luni . . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

- Pe an . . . . . 8 franci.
- Pe șese luni . . . . . 4 franci.
- Pe trei luni . . . . . 2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.